

ЗАКОН

О БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА
НА ПУТЕВИМА РЕПУБЛИКЕ
СРПСКЕ¹

¹Неслужбени пречишћени текст Закона о безбједности саобраћаја на путевима Републике Српске садржи: („Службени гласник Републике Српске“ број 63/11), Закон о измјенама и допунама Закона о безбједности саобраћаја на путевима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 111/21).

ЗАКОН

О БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

І ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се управљање безбједношћу саобраћаја, оснивање, рад и надлежности Савјета за безбједност саобраћаја Републике Српске и Агенције за безбједност саобраћаја Републике Српске, израда стратешких докумената, финансирање и праћење безбједности саобраћаја, саобраћајна сигнализација и опрема пута, процедуре независне ревизије пројеката изградње јавних путева и независне провјере постојећих јавних путева у погледу безбједности и стицање лиценци, идентификација и санација опасних мјеста на путевима, дубинска анализа саобраћајних незгода, саобраћајна правила, посебне мјере безбједности, обавезе у случају саобраћајне незгоде, организовање спортских и других приредби на путевима, рад станица за техничке прегледе возила, надзор и казнене одредбе.

Члан 2.

(1) Републички органи управе и институције надлежне и одговорне за стање безбједности саобраћаја су Министарство саобраћаја и веза (у даљем тексту: Министарство), Министарство унутрашњих послова (у даљем тексту: МУП), Министарство просвјете и културе, Министарство здравља и социјалне заштите, Агенција за безбједност саобраћаја Републике Српске (у даљем тексту: Агенција), Завод за образовање одраслих, Републичка управа за инспекцијске послове, Ауто-мото савез Републике Српске, јавна предузећа којима је повјерено управљање путном мрежом, те органи јединица локалне самоуправе.

(2) Јединице локалне самоуправе на свом подручју надлежне су за организовање и регулисање саобраћаја, као и контролу стања и одржавања путева којима управљају, објеката, саобраћајне сигнализације и опреме пута на начин да се осигура безбједно и несметано одвијање саобраћаја, да отклањају све недостатке усљед којих на неким мјестима долази до саобраћајних незгода и друге послове прописане законом.

(3) Јединице локалне самоуправе дужне су да у складу са одредбама закона донесу прописе о безбједности саобраћаја на путевима на подручју јединице локалне самоуправе.

(4) Прије доношења прописа из става 3. овог члана јединица локалне самоуправе дужна је да прибави мишљење Агенције.

Члан 3.

Савјет за безбједност саобраћаја Републике Српске (у даљем тексту: Савјет) и Агенција имају за циљ унапређење свих аспеката безбједности саобраћаја, кроз праћење и размјену евиденција и података о стању у саобраћају, а у сарадњи са свим институцијама укљученим у праћење безбједности и управљање саобраћајем.

Члан 4.

(1) Учесник у саобраћају је дужан да се на путу понаша на начин којим неће ометати, повриједити или угрозити друге учеснике, као и да предузме све потребне мјере ради избјегавања опасних ситуација насталих непрописним понашањем других учесника у саобраћају.

(2) Учесницима у саобраћају забрањено је да ометају саобраћај, оштећују пут и објекте, оштећују и отуђују саобраћајну сигнализацију и опрему пута.

(3) У случају оштећења пута и путних објеката, те оштећења и отуђења саобраћајне сигнализације и опреме пута, МУП је обавезан да обавијести орган надлежан за управљање, одржавање и заштиту пута и предузме мјере из своје надлежности на откривању починилаца тих дјела.

Члан 5.

Путеви намијењени за саобраћај граде се тако да омогућују безбједан и несметан саобраћај и да испуњавају услове прописане овим законом и другим прописима, а привредна друштва, јавне службе и други органи којима је повјерено одржавање јавних путева обавезни су да их одржавају тако да на њима у свим условима може да се одвија безбједан и несметан саобраћај, те да трајно контролишу стање и одржавање јавних путева, објеката, саобраћајне сигнализације и опреме пута, ради безбједног и несметаног одвијања саобраћаја.

Члан 6.

(1) Републички органи управе, надлежни органи јединица локалне самоуправе или овлашћене институције могу да ограниче или забране саобраћај на путевима под условима прописаним законом, а у сврху спречавања или отклањања опасности за учеснике у саобраћају, спречавања или отклањања оштећења пута или извођења радова на путу.

(2) Ограничење, односно забрана саобраћаја мора бити саопштена учесницима у саобраћају одговарајућим саобраћајним знацима, посредством средстава јавног информисања или на други погодан начин.

Члан 7.

Образовне установе, организације, привредна друштва и друга правна или физичка лица која оспособљавају кандидате за возаче моторних возила дужни су да изводе обуку на начин који обезбјеђује да кандидати науче и усвоје правила саобраћаја на путевима и етику у саобраћају, овладају техником управљања моторним возилом и стекну остало знање и вјештине потребне за безбједно учествовање у саобраћају на путевима.

Члан 8.

Правна или физичка лица и други органи који посједују властита моторна возила дужни су обезбиједити да возач њиховог моторног возила испуњава прописане здравствене и друге услове за безбједно управљање моторним возилом и њихову техничку исправност, те да возило посједује прописане уређаје и опрему.

Члан 9.

(1) Правна или физичка лица у случају да производе, одржавају, поправљају или преправљају возила и пуштају у саобраћај возила, уређаје, резервне дијелове и опрему за возила дужна су да возила, уређаје, дијелове и опрему производе, пуштају у саобраћај, одржавају, односно поправљају према условима прописаним за безбједно учествовање возила у саобраћају на путевима.

(2) Појединачно произведена, преправљана или у већем обиму поправљана возила прије пуштања у саобраћај морају бити сертификована у овлашћеној организацији која обавља сертификовање возила.

II УПРАВЉАЊЕ БЕЗБЈЕДНОШЋУ САОБРАЋАЈА

1. САВЈЕТ ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ САОБРАЋАЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 10.

(1) У циљу подстицања превентивних и других активности у области безбједности саобраћаја, остваривања координације и сарадње укључених субјеката оснива се Савјет као савјетодавно тијело Владе Републике Српске (у даљем тексту: Влада).

(2) За обављање активности из става 1. овог члана јединице локалне самоуправе дужне су формирати своја савјетодавна тијела за безбједност саобраћаја.

Члан 11.

(1) Задаци Савјета су:

- а) разматрање питања из области безбједности саобраћаја,
- б) предлагање мјера за унапређење безбједности саобраћаја,
- в) давање мишљења на стратешке документе,
- г) иницирање доношења и учествовање у изради законских и других аката,
- д) давање мишљења на програме, планове рада и извјештаје Агенције и
- ђ) остваривање и подстицање координације и сарадње између републичких органа управе и других тијела у безбједности саобраћаја.

(2) Савјетодавна тијела за безбједност саобраћаја јединица локалне самоуправе задатке из става 1. овог члана обављају на свом подручју.

Члан 12.

(1) Чланове Савјета именује Влада из реда стручњака из области друмског саобраћаја, надлежних министарстава и других републичких органа, управа и институција водећи рачуна о равноправној заступљености полова.

(2) Техничко-административне послове Савјета обавља Агенција.

(3) Рад Савјета се финансира из средстава намијењених за рад Агенције.

(4) Број чланова, начин именовања председника, дјелокруг и начин рада Савјета уређују се правилником који доноси министар саобраћаја и веза (у даљем тексту: министар).

2. АГЕНЦИЈА ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ САОБРАЋАЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 13.

(1) Агенција као републичка управна организација са својством правног лица које је у саставу Министарства саобраћаја и веза, са сједиштем у Бањој Луци, управља системом безбједности саобраћаја.

(2) Агенцијом руководи директор, чији мандат траје четири године.

(3) Агенција подноси Влади годишњи извјештај о раду.

Члан 14.

Задаци Агенције су:

- а) организовање и континуирано усавршавање система безбједности саобраћаја у Републици Српској,
- б) подстицање, подршка и координација рада свих субјеката у систему безбједности саобраћаја, а посебно органа управе Републике Српске, јавних предузећа,

органа јединица локалне самоуправе, стручних и научноистраживачких организација и институција, невладиних организација и других заинтересованих субјеката,

в) промоција безбједности саобраћаја, развој и унапређење теоретских и практичних знања и понашања повезаних са безбједношћу саобраћаја,

г) припрема нацрта стратешких докумената,

д) оцјена и праћење спровођења усвојених стратешких докумената, нарочито праћење прелазних показатеља безбједности саобраћаја (индикатора безбједности саобраћаја) и ставова према безбједности саобраћаја,

ђ) преглед и корекција предложених стратегија, програма и акционих планова субјеката у систему безбједности саобраћаја,

е) припрема нацрта подзаконских аката, стандарда и смјерница који се тичу безбједности саобраћаја,

ж) финансирање активности везаних за безбједност саобраћаја,

з) коришћење и увезивање база података од значаја за безбједност саобраћаја у Републици Српској,

и) подршка научноистраживачким институцијама у области безбједности саобраћаја,

ј) планирање, спровођење, контрола и оцјењивање медијских активности - кампања у безбједности саобраћаја,

к) лиценцирање физичких и правних лица у смислу члана 29. и 30. овог закона (РСА и РСИ),

л) извјештавање Савјета, односно Владе о идентификованим проблемима у систему безбједности саобраћаја, спроведеним и планираним мјерама за унапређење и побољшање стања безбједности саобраћаја и начину коришћења средстава за финансирање безбједности саобраћаја, најмање два пута годишње,

љ) учешће и организација међународних конференција и скупова у оквиру дјелокруга рада Агенције,

м) други повјерени задаци

Члан 15.

(1) Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста уређује се организација и дјелокруг рада Агенције.

(2) Правилник из става 1. овог члана доноси директор Агенције уз сагласност Владе.

3. СТРАТЕШКИ ДОКУМЕНТИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Члан 16.

- (1) Стратегија безбједности друмског саобраћаја Републике Српске (у даљем тексту: Стратегија) и Програм безбједности друмског саобраћаја Републике Српске (у даљем тексту: Програм) представљају документе од стратешког значаја за Републику Српску.
- (2) Стратегију доноси Народна скупштина Републике Српске (у даљем тексту: Народна скупштина) на приједлог Владе.
- (3) Влада доноси Програм на приједлог Агенције.
- (4) Скупштине јединица локалне самоуправе доносе стратегију и програм безбједности друмског саобраћаја за подручје јединице локалне самоуправе у складу са Стратегијом и Програмом.

Члан 17.

- (1) Стратегија садржи најзначајнија обиљежја постојећег стања безбједности саобраћаја, предвиђање стања система и стања безбједности саобраћаја, као и начине њиховог остваривања, опште и дугорочне циљеве, те кључне области рада.
- (2) Стратегије из члана 16. ст. 2. и 4. израђују се за период од 10 година.

Члан 18.

- (1) Програм обавезно садржи детаљну анализу постојећег стања безбједности саобраћаја, средњорочне и краткорочне циљеве, задатке и мјере, одговорне субјекте за спровођење задатака и мјера, рокове за спровођење задатака и мјера, као и потребна финансијска средства за реализацију задатака и мјера.
- (2) Програм из члана 16. ст. 3. и 4. израђује се за период од пет година.

Члан 19.

- (1) Влада подноси Народној скупштини извјештај о стању безбједности саобраћаја најмање једном годишње и он је јаван.
- (2) Орган јединице локалне самоуправе надлежан за послове безбједности друмског саобраћаја подноси скупштини јединице локалне самоуправе, најмање једном годишње, извјештај о стању безбједности саобраћаја на њеном подручју, а на основу претходно добијеног извјештаја о безбједности саобраћаја на територији јединице локалне самоуправе сачињеног од стране организационе јединице МУП-а Републике Српске која се налази на територији јединице локалне самоуправе.

4. ПРАЋЕЊЕ СТАЊА БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Члан 20.

- (1) У циљу непрекидног праћења стања безбједности саобраћаја Агенција користи податке из постојећих система евидентирања и праћења најзначајнијих обиљежја безбједности саобраћаја на којим се заснива систем управљања безбједношћу саобраћаја.
- (2) Надлежни републички органи управе и други субјекти обавезни су да воде и у континуитету обезбиједи Агенцији несметан приступ подацима значајним за безбједност саобраћаја.
- (3) Подаци из става 2. овог члана који се прикупљају, евидентирају, обрађују и достављају Агенцији морају бити разврстани према полу.
- (4) Агенција је дужна да обезбиједи техничке и све друге услове потребне за континуиран приступ, пренос и анализу података из става 2. овог члана.
- (5) Агенција је дужна да обезбиједи приступ надлежним органима јединице локалне самоуправе подацима из става 2. овог члана за подручје локалне самоуправе.
- (6) Правилник о условима и начину прикупљања, евидентирања и праћења података прописује министар.

Члан 21.

Агенција је дужна да на основу достављених података:

- а) сачини и достави Савјету и Влади периодичне извјештаје о стању безбједности саобраћаја у Републици Српској,
- б) организује и врши периодичне анализе система и стања безбједности саобраћаја, в) предлаже мјере унапређења система безбједности саобраћаја и прикупљања података и
- г) врши публикување података од значаја за стање безбједности саобраћаја у Републици Српској.

Члан 22.

- (1) Агенција користи податке из сљедећих база:
 - а) база података регистрованих возила,
 - б) база података станица за технички преглед возила,
 - в) база података интензитета и структуре саобраћаја,
 - г) база података путева,
 - д) база података возача,
 - ђ) база података ауто-школа,
 - е) база података изречених санкција у саобраћају,
 - ж) база података саобраћајних незгода,

- з) база података повреда насталих у саобраћајним незгодама и
 - и) база података о обавезним осигурањима моторних возила.
- (2) Ако се укаже потреба, Агенција је дужна да, поред наведених база података, успостави и друге базе у којима ће се евидентирати и пратити обиљежја безбједности саобраћаја која нису наведена у ставу 1. овог члана.
- (3) Подаци из става 1. тачке д), е), ж) и з) овог члана разврставају се према полу.

5. ФИНАНСИРАЊЕ БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Члан 23.

- (1) Република Српска и јединице локалне самоуправе, у оквиру својих права и дужности, обезбјеђују средства за финансирање унапређења безбједности саобраћаја.
- (2) Извори средстава за финансирање задатака Агенције из члана 14. овог закона су из:
- а) буџета Републике Српске,
 - б) донација, спонзорстава, кредитних средстава и в) осталих извора.

Члан 24.

- (1) Средства из члана 23. овог закона користе се за:
- а) спровођење пројеката и активности дефинисаних стратешким документима из члана 16. став 1. овог закона,
 - б) научноистраживачки рад у области безбједности саобраћаја и
 - в) рад Агенције и локалних тијела за безбједност саобраћаја.
- (2) Агенција може суфинансирати програм безбједности саобраћаја јединица локалне самоуправе у складу са критеријумима које доноси Агенција.

III ПУТЕВИ

1. САОБРАЋАЈНА СИГНАЛИЗАЦИЈА И ОПРЕМА ПУТА

Члан 25.

- (1) Пuteви, као инфраструктура на којој се одвија саобраћај, морају се пројектовати, изграђивати, опремати и одржавати тако да одговарају својој намјени и захтјевима безбједности саобраћаја, а у складу са законом и подзаконским актима донесеним од стране надлежних органа.
- (2) Јавна предузећа и други субјекти којима је повјерено одржавање јавних путева одговорни су за обезбјеђење услова за несметано и безбједно одвијање саобраћаја.

Члан 26.

- (1) Саобраћајна сигнализација и опрема пута чине саставни дио пута.
- (2) Саобраћајну сигнализацију чине:
 - а) вертикална саобраћајна сигнализација,
 - б) хоризонтална саобраћајна сигнализација,
 - в) свјетлосна саобраћајна сигнализација и
 - г) промјенљива саобраћајна сигнализација.
- (3) Опрему пута чини:
 - а) опрема за означавање ивица коловоза,
 - б) опрема за означавање врха саобраћајног острва,
 - в) опрема, знакови и ознаке за означавање радова, препрека и оштећења коловоза,
 - г) свјетлосни знакови за означавање радова, препрека и оштећења коловоза,
 - д) опрема за вођење и усмјеравање саобраћаја у зони радова на путу, препрека и оштећења коловоза,
 - ђ) браници и полубраници,
 - е) саобраћајна огледала,
 - ж) заштитне ограде,
 - з) ограде против засљепљивања,
 - и) ублаживачи удара и
 - ј) остала опрема као што су бројачи саобраћаја, камере, фиксни мјерачи брзине, станице за праћење метеоролошко – атмосферских услова и друго.
- (4) Министар доноси правилник којим се детаљније уређује саобраћајна сигнализација и опрема пута.

Члан 27.

- (1) Саобраћајна сигнализација и опрема пута се поставља на основу Главног пројекта саобраћајне сигнализације и опреме пута, ако се ради о саобраћајној сигнализацији и опреми пута сталног карактера.
- (2) Саобраћајна сигнализација и опрема пута се поставља на основу Елабората саобраћајне сигнализације и опреме пута, ако се ради о саобраћајној сигнализацији и опреми пута намијењеној означавању радова на путу.
- (3) Израду Главног пројекта саобраћајне сигнализације и опреме пута и Елабората саобраћајне сигнализације и опреме пута може вршити искључиво лице које посједује лиценцу за израду техничке документације за саобраћајну сигнализацију и опрему пута.
- (4) Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана саобраћајна сигнализација и опрема пута се може поставити на основу рјешења органа надлежног за управљање пута и таква саобраћајна сигнализација и опрема пута има привремени карактер и поставља се приликом означавања препрека на путу и оштећења пута.

2. РЕВИЗИЈА ПРОЈЕКТА ПУТЕВА СА АСПЕКТА БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА И ПРОВЈЕРА СТАЊА ЈАВНИХ ПУТЕВА СА АСПЕКТА БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (РСА и РСИ)

Члан 28.

С циљем побољшања услова за безбједно одвијање саобраћаја успоставља се систем обавезних процедура са аспекта безбједности саобраћаја, и то приликом израде пројектне документације процедура ревизије пројекта јавних путева са аспекта безбједности саобраћаја (у даљем тексту: РСА) и процедура провјере постојећих јавних путева са аспекта безбједности саобраћаја (у даљем тексту: РСИ).

Члан 29.

(1) У фази пројектовања, изградње и реконструкције путне инфраструктуре обавезно се врши ревизија пројекта од стране независне ревизије са аспекта безбједности саобраћаја.

(2) Ревизију из става 1. овог члана врши независно, лиценцирано правно или физичко лице.

Члан 30.

(1) Постојећи јавни путеви подлијежу обавезној провјери са аспекта безбједности саобраћаја у циљу идентификације недостатака који би могли негативно утицати на безбједно одвијање саобраћаја и превенције саобраћајних незгода.

(2) Провјери из става 1. овог члана обавезно подлијежу ауто – путеви, брзи путеви, магистрални и регионални путеви, а у случају потребе и остали јавни путеви и улице у насељу.

(3) Провјеру из става 1. овог члана врши независно, лиценцирано правно или физичко лице.

(4) Управљачи ауто – путева, брзих, магистралним и регионалним путевима дужни су, у складу с показатељима стања безбједности саобраћаја и других параметара, израдити једном годишње временско – динамички план и приоритетну листу провјере јавних путева са аспекта безбједности саобраћаја којим управљају и упознати Агенцију са овим планом.

Члан 31.

(1) Правно или физичко лице које врши ревизију, односно провјеру из члана 29. и 30. овог закона не може бити укључено у процес пројектовања која су предмет ревизије, односно управљања путевима који су предмет провјере.

(2) Лице из става 1. овог члана лиценце издаје Агенција.

(3) Правилник о условима и начину ревизије и провјере, као и поступку лиценцирања доноси министар.

3. ИДЕНТИФИКАЦИЈА И САНАЦИЈА ОПАСНИХ МЈЕСТА НА ПУТНОЈ МРЕЖИ И ДУБИНСКА АНАЛИЗА САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА

Члан 32.

(1) Субјекат надлежан за управљање путевима дужан је да прати стање безбједности саобраћаја на путу, те врши стручне анализе опасних мјеста на путу и предузима мјере за отклањање опасних мјеста у складу са извршеном стручном анализом и појединачним пројектом.

(2) Правилник о дефинисању и идентификацији опасног мјеста, начину и критеријумима за утврђивање приоритета и отклањање опасног мјеста доноси министар.

Члан 33.

(1) У случају саобраћајне незгоде са погинулим лицима, Агенција је обавезна да изврши свеобухватну анализу саобраћајне незгоде како би се сагледале околности и могући узроци настанка саобраћајне незгоде, те да предложи евентуалне мјере за отклањање уочених недостатака.

(2) Агенција је обавезна да формира стручни тим који ће извршити свеобухватну анализу из става 1. овог члана.

(3) Резултати свеобухватне анализе се евидентирају и могу се користити искључиво у сврху унапређења стања у безбједности саобраћаја.

(4) Министар доноси правилник којим се уређују састав стручног тима и процедуре свеобухватне анализе.

IV САОБРАЋАЈНА ПРАВИЛА

1. ПОНАШАЊЕ УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ

Члан 34.

Учесници у саобраћају су дужни да поступају у складу са важећим прописима по сљедећем приоритету:

- а) наредбе и знакови полицијског службеника,
- б) свјетлосна саобраћајна сигнализација,
- в) возила под пратњом,
- г) возила са првенством пролаза,
- д) вертикална и хоризонтална саобраћајна сигнализација,
- ђ) шинска возила и
- е) правило десне стране.

Члан 35.

Возачу за вријеме вожње није дозвољено да у возилу укључи аудио-уређај тако гласно да не може да чује звучне сигнале осталих учесника у саобраћају, нити му је дозвољено да употребљава слушалице за слушање аудио-уређаја на оба ува.

Члан 36.

У моторном возилу, осим бицикла с мотором (мопед), лаког мотоцикла, лаког трицикла и четвороцикла, мотоцикла, трицикла и четвороцикла, обавезно се налази прслук са ретрорефлективним карактеристикама, који је возач дужан носити на себи када на путу обавља неке радње уз возило (мијења точак, обавља мање поправке на возилу, налијева гориво и слично).

Члан 37.

У возилу је забрањена употреба уређаја и средстава за ометање уређаја којим се мјери брзина кретања возила.

2. УКЉУЧИВАЊЕ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈ

Члан 38.

Ако се возило укључује у саобраћај на пут, на мјесту на којем је прегледност смањена возач је дужан да уз помоћ другог лица изврши безбједно укључивање у саобраћај или да на неки други начин осигура безбједно укључење на пут.

Члан 39.

- (1) Прије укључивања у саобраћај са земљаног пута, односно површине на којој се не обавља саобраћај, возач је дужан да скине блато, снијег и друге материје са точкова, вјетробранских стакала и осталих дијелова возила.
- (2) Возач је дужан да, без одлагања, уклони блато, снијег и друге материје са коловоза које је нанијело возило којим управља.
- (3) Лице које обавља радове због којих возила на коловоз износе материју која може угрозити безбједност саобраћаја обавезно је да прије изласка очисти точкове и друге дијелове тих возила.

3. КРЕТАЊЕ ВОЗИЛА ПО САОБРАЋАЈНИМ ПОВРШИНАМА, НАСИЛНИЧКА ВОЖЊА, САОБРАЋАЈ У РАСКРСНИЦИ

Члан 40.

Ако за вожњу бицикла не постоји посебно изграђена стаза, тада се за вожњу може користити коловоз у ширини од највише једног метра од десне ивице коловоза.

Члан 41.

Насилничка вожња је понашање возача моторног возила које је у грубој супротности са саобраћајним правилима, односно приликом кога возач не показује обзир према безбједности осталих учесника у саобраћају, а нарочито када:

а) се возилом у насељу креће брзином која је већа од дозвољене за више од 50 км/х,

б) се возилом ван насеља креће брзином која је већа од дозвољене за више од 80 км/х,

в) се возилом креће у недозвољеном смјеру на ауто-путу, брзом путу, путу резервисаном за саобраћај моторних возила, улицама у насељу са најмање двије саобраћајне траке за саобраћај возила у истом смјеру, као и у раскрсници са кружним током,

г) у раскрсници која је регулисана свјетлосном саобраћајном сигнализацијом возило врши радњу скретања из саобраћајне траке која није намијењена за скретање у том смјеру,

д) управља мотоциклом, лаким мотоциклом, бициклом с мотором (мопед) на једном точку,

ђ) возилом прође кроз раскрсницу када му је то свјетлосним сигналом забрањено крећући се брзином која је већа од дозвољене за више од 30 км/х.

Члан 42.

(1) У раскрсници са кружним током и у раскрсници путева разврстаних у различите категорије саобраћај се обавезно регулише вертикалном и хоризонталном саобраћајном сигнализацијом, а у посебним случајевима и свјетлосном саобраћајном сигнализацијом.

(2) Саобраћај у раскрсници са кружним током потребно је регулисати тако да возач који се са возилом креће у кружном току има првенство пролаза у односу на возила која се возилом укључују у кружни ток.

(3) Возач који се возилом укључује у кружни ток са више саобраћајних трака обавезан је користити крајњу десну траку за искључење на првом и другом излазу, осим ако је саобраћајном сигнализацијом другачије регулисано.

3a. САОБРАЋАЈ ЛАКИХ ЕЛЕКТРИЧНИХ ВОЗИЛА

Члан 42а.

(1) Лако лично електрично возило као што је електрични тротинет, електрични скејтборд, хаверборд, сегвеј и слично је возило на точковима које се дјелимично или потпуно користи као моторно возило за превоз једног лица на јавној, односно приватној површини и које:

а) се потпуно или дјелимично напаја из самосталног извора енергије са или без система самобалансирања,

б) има напон батерије до 100 ВДЦ, односно интегрисани пуњач са улазом за батерије до 240 ВАЦ.

(2) Лаким личним електричним возилима из става 1. овог члана не сматрају се:

а) возила која се сматрају играчкама,

б) возила без система самобалансирања са сједиштем,

в) возила намијењена такмичењу,

г) бицикли потпомогнути електричним погоном,

д) возила намијењена за употребу лица која су под медицинском његом,

ђ) електрична возила са максималном брзином преко 25 км/х,

е) возила са номиналним напоном већим од 100 ВДЦ или 240 ВАЦ.

(3) Лака лична електрична возила из става 1. овог члана разврставају се у четири класе:

а) класа 1 – возила максималне конструктивне брзине до 6 км/х, без система самобалансирања и сједишта,

б) класа 2 – возила максималне конструктивне брзине до 25 км/х, без система самобалансирања и сједишта,

в) класа 3 – возила максималне конструктивне брзине до 6 км/х, са системом самобалансирања и сједиштем или без сједишта,

г) класа 4 – возила максималне конструктивне брзине до 25 км/х, са системом самобалансирања и сједиштем или без сједишта.

(4) Лака лична електрична возила из става 1. овог члана обавезно су опремљена:

а) ограничавачем брзине којим се обезбјеђује да се не прелази максимална конструктивна брзина, с тим да возила класе 2 и класе 4 обавезно имају и ограничење брзине на 25 км/х, а уколико се крећу површинама намијењеним за кретање пјешака, имају ограничење брзине на 6 км/х,

б) предњим и задњим катадиоптером, с тим да су возила класе 2 и класе 4 обавезно опремљена предњим и задњим свјетлом за освјетљавање пута,

в) уређајем за давање звучних сигнала.

Члан 42б.

- (1) Прописи из области безбједности саобраћаја којима је уређено кретање пјешака примјењују се и на лице које користи лако лично електрично возило класе 1 и класе 3.
- (2) Изузетно од става 1. овог члана, лице које користи лако лично електрично возило класе 1 и класе 3 обавезно је да посједује идентификациону потврду и наљепницу за лако лично електрично возило с којим се креће.
- (3) Прописи из области безбједности саобраћаја којима је уређен саобраћај бицикала примјењују се и на лице које користи лако лично електрично возило класе 2 и класе 4.
- (4) Изузетно од става 3. овог члана, лице које користи лако лично електрично возило класе 2 и класе 4 обавезно је да:
 - а) посједује идентификациону потврду и наљепницу за лако лично електрично возило којим се креће,
 - б) има више од 14 година,
 - в) посједује потврду о познавању прописа о безбједности саобраћаја на путевима, коју издаје Завод у складу са прописима који уређују област безбједности саобраћаја или возачку дозволу којом се доказује право управљања возилом било које категорије,
 - г) за вријеме вожње носи на глави закопчану заштитну кацигу.
- (5) Лаким личним електричним возилима из члана 42а. овог закона није дозвољено превожење других лица.
- (6) Јединице локалне самоуправе могу посебним актом дозволити употребу лаких личних електричних возила на одређеним мјестима, уз обавезу постављања саобраћајне сигнализације на тим мјестима.

Члан 42в.

- (1) Идентификациона потврда за лако лично електрично возило из члана 42б. овог закона је документ којим се потврђују техничке карактеристике лаког личног електричног возила.
- (2) Идентификациона наљепница за лако лично електрично возило из члана 42б. овог закона је наљепница која се поставља на лако лично електрично возило ради препознавања.
- (3) Идентификациону потврду и наљепницу из ст. 1. и 2. овог члана издају станице техничког прегледа возила.
- (4) Трошкове издавања идентификационе потврде и наљепнице из става 1. и 2. овог члана сноси тражилац идентификационе потврде и наљепнице, у износу од 20 КМ.
- (5) Министар доноси правилник којим се уређују изглед, начин, поступак издавања и начин наплате накнаде за издавање идентификационе потврде и наљепнице за лако лично електрично возило из става 1. и 2. овог члана.

4. ПАРКИРАЊЕ ВОЗИЛА И ПОСЕБНЕ МЈЕРЕ КОД ЗАУСТАВЉАЊА И ПАРКИРАЊА ВОЗИЛА

Члан 43.

Забрањено је заустављање или паркирање возила на:

- а) обиљеженом пјешачком прелазу и на удаљености мањој од пет метара од прелаза, као и на прелазу бициклическе стазе преко коловоза,
- б) прелазу пута преко жељезничке или трамвајске пруге у нивоу,
- в) жељезничким или трамвајским пругама или у непосредној близини тих пруга ако се тиме спречава или омета саобраћај возила која се крећу по шинама,
- г) раскрсници и на удаљености мањој од пет метара од најближе ивице попречног коловоза,
- д) мостовима, у тунелима, у подвожњацима и на надвожњацима, као и на дијеловима пута испод мостова и надвожњака и на удаљености мањој од 15 м од тих објеката,
- ђ) дијелу пута у близини врха превоја и у кривини гдје је прегледност пута недовољна и гдје се обилажење возила не би могло извршити без опасности,
- е) дијелу пута на којем би ширина слободног пролаза од заустављеног или паркираног возила до неиспрекидане уздужне линије на коловозу или до супротне ивице коловоза или до неке препреке на путу била мања од три метра,
- ж) мјесту на коме би возило заклањало постављени саобраћајни знак или уређај за давање свјетлосних саобраћајних знакова,
- з) бициклическој стази, односно траци,
- и) дијелу коловоза који је као стајалиште за возила јавног саобраћаја обиљежен саобраћајним знаком и ознакама на коловозу,
- ј) свим уређеним зеленим површинама, парковима и слично и
- к) мјесту које је означено као паркинг-простор за лица са инвалидитетом ако возило није прописно обиљежено.

Члан 44.

(1) Осим у случајевима из члана 43. овог закона, забрањено је паркирање возила на:

- а) дијелу пута испред прелаза пута преко жељезничке или трамвајске пруге у истом нивоу, и то на удаљености мањој од 15 м од тих прелаза,
- б) удаљености мањој од 15 м испред и иза знака којим је обиљежено стајалиште за возила јавног саобраћаја,

в) пролазима и улазима школа, установа, предузећа, стамбених зграда и других објеката и изнад прикључка на водоводну мрежу и улаза у канализациону или другу мрежу комуналне инфраструктуре,

г) мјесту на коме би паркирано возило онемогућило приступ другом возилу ради паркирања или излазак већ паркираног возила,

д) тротоару, ако то није изричито регулисано саобраћајним знаком, а ако је паркирање дозвољено, мора се оставити најмање 1,6 м ширине на површини за кретање пјешака, с тим да та површина не може бити уз ивицу коловоза и

ђ) на коловозу с двије саобраћајне траке гдје се саобраћај одвија у оба смјера.

(2) Члан 43. овог закона и став 1. овог члана не примјењују се на службена возила полицијских службеника који обављају службену дужност, ако се тиме не угрожава безбједност других учесника у саобраћају.

(3) Премјештање возила је дозвољено у случајевима када је возило паркирано супротно члану 43. овог закона и ставу 1. овог члана.

(4) Премјештање возила врши се у складу са законом и прописима донесеним на основу закона.

Члан 45.

Возач возила је дужан да укључи све показиваче правца на возилу ако:

а) упозорава друге учеснике на опасност у саобраћају,

б) је посљедњи у колони возила, која се зауставила на путу изван насеља, осим ако је колона заустављена због поступања по саобраћајном знаку и

в) када обавља радње из члана 36. овог закона.

Члан 46.

(1) У случају да возач има потребу да моторно возило заустави на путу ван насељеног мјеста, дужан је да га заустави ван коловоза, а ако за то не постоји могућност, возило зауставља тако да што већим дијелом буде ван коловоза.

(2) Као заустављено или паркирано возило на коловозу сматра се и возило које се једним дијелом налази на коловозу, а другим на тротоару или околном земљишту.

(3) У случају заустављања или паркирања возила из става 1. и 2. овог члана, забрањено је од првог сумрака до потпуног сванућа употребљавати кратка или дуга свјетла на заустављеном или паркираном возилу.

Члан 47.

(1) Возач који напушта моторно возило на путу дужан је да предузме сљедеће мјере ради спречавања неконтролисаног кретања возила:

а) да стави ручицу мјењача у одговарајући степен преноса и по потреби користи паркирну кочницу,

б) ако је возило остављено на путу са уздужним нагибом, да окрене предње точкове према ивичњаку тротоара, односно ивици коловоза ако се возило оставља на низбрдици, или да окрене предње точкове према средини коловоза ако се возило оставља на узбрдици и

в) да стави клинасте подметаче под одговарајуће точкове возила ако је на путу са уздужним нагибом остављено возило које по прописима мора имати такве подметаче.

(2) Остављање моторног возила на путу из става 1. овог члана сматра се када возач паркира или напусти возило тако да над њим није у стању да оствари непосредан надзор, као и кад возач заустави или паркира возило на путу ради отклањања квара.

Члан 48.

(1) Забрањено је паркирати на коловозу возила у двоструком реду, осим бицикла, бицикла са мотором (мопед), лаког мотоцикла, мотоцикла без бочне приколице.

(2) Приколице за камповање без вучног возила паркирају се само на за то одређеном мјесту.

(3) Возилима чија је највећа дозвољена маса већа од 7.500 кг није дозвољено паркирање у насељима, осим на мјестима која су означена као паркиралиште за теретна возила.

5. НАДЗОР НАД МОТОРНИМ ВОЗИЛОМ, ЗОНА ВРЕМЕНСКИ ОГРАНИЧЕНОГ ПАРКИРАЊА, КРЕТАЊЕ ПЈЕШАКА

Члан 49.

(1) Власник моторног возила је дужан да врши надзор над својим возилом.

(2) Забрањено је давање на послугу возила лицу које нема право за управљање том врстом, односно категоријом возила или лицу којем је забрањено управљање моторним возилом.

(3) Возач, прије него што напусти возило, обавезан је предузети све потребне мјере из члана 47. овог закона којима се спречава да возило само крене са мјеста на којем је заустављено, односно паркирано да не омета друге учеснике у саобраћају и да обезбиједи возило од неовлашћене употребе.

(4) Власник, односно корисник је дужан да неовлашћену употребу возила пријави полицији одмах по сазнању за то.

Члан 50.

(1) На путу или дијелу пута може се временски ограничити паркирање.

(2) Зона временски ограниченог паркирања се означава саобраћајном сигнализацијом.

Član 51.

- (1) Приликом изградње и реконструкције обавезно је пројектовање тротоара најмање ширине од 1,80 м, а у изузетним случајевима ширина може бити 1,2 м.
- (2) Прилаз на тротоар мора бити прилагођен за приступ лицима са инвалидитетом и ђечијих превозних средстава.

Члан 52.

- (1) По коловозу је забрањено кретање пјешака ако је под дејством алкохола или опојних средстава.
- (2) Сматраће се да је пјешак под дејством алкохола ако се анализом крви или крви и урина или другом методом мјерења количине алкохола у организму утврди да количина алкохола у крви износи више од 0,8 г/кг или ако је присуство алкохола у организму утврђено одговарајућим средствима или апаратима за мјерење алкохолизираниости, што одговара количинама већим од 0,8 г/кг, или код којег се, без обзира на количину алкохола у крви, стручним прегледом утврди да показује знаке промијењеног понашања изазваног дејством алкохола.
- (3) Пјешак из става 1. овог члана дужан је да се подвргне контроли присуства алкохола или опојних дрога у организму помоћу одговарајућих средстава и апарата, односно да приступи здравственом прегледу на који је упућен ради провјере присуства алкохола или опојних дрога у организму.

6. ВОЂЕЊЕ, ГОЂЕЊЕ ИЛИ ЈАХАЊЕ ЖИВОТИЊА

Члан 53.

- (1) Власник, односно лице које води животињу (пса, мачку и друго) по путу дужан је да је води и обезбјеђује на начин да животиња не угрози безбједност саобраћаја.
- (2) У току вожње забрањено је водити животиње из возила, односно са возила.
- (3) Ако се животиња превози у кабинџ моторног возила и не налази се у транспортеру, превоз се врши на начин да се не ометају возач и путници у возилу, као и други учесници у саобраћају, искључиво на задњој клупи, уз присуство лица старијег од 12 година.

Члан 54.

За запрежно возило које се креће на путу може бити привезана једна животиња, и то са десне стране задњег дијела возила.

Члан 55.

- (1) Забрањено је остављање животиња на путу без надзора, као и храњење, задржавање или прикупљање животиња на јавним путевима.
- (2) Јахач, гонич, односно водич дужан је да води животињу која се креће по путу што ближе десној ивици пута, тако да лијева половина коловоза буде слободна за саобраћај.
- (3) Гонич или водич животиња мора бити способан да гони или води животиње.

Члан 56.

Забрањено је вођење, гоњење и јахање животиња на магистралним путевима, као и вођење, гоњење и јахање животиња ноћу на јавним путевима.

Члан 57.

Гонич је дужан да животиње гони у крду, а ако је животиња много, да их раздијели у појединачне групе и између њих остави довољно простора свим учесницима у саобраћају за безбједно претицање крда.

Члан 58.

- (1) На јавним путевима забрањено је јахање животиња лицима млађим од 16 година.
- (2) Лице које јаше животињу мора бити физички спремно за јахање и мора контролисати животињу на којој јаше.

Члан 59.

- (1) Јахач се може кретати само површином намијењеном за јахање животиња.
- (2) Изузетно од става 1. овог члана, коловоз регионалних и локалних путева може се употребљавати за јахање ако је то одређено саобраћајним режимом на том путу.
- (3) Ако за јахање животиње не постоји посебно изграђена стаза, тада се за јахање може користити коловоз у ширини од највише један метар од десне ивице коловоза.
- (4) За јахање на коловозу сходно се примјењују одредбе закона који се односе на кретање бицикла.

Члан 60.

- (1) Гоњење, вођење и одмор животиња забрањен је по површинама намијењеним кретању пјешака, односно бициклиста.
- (2) Животиње које су поред пута морају бити под сталним надзором гонича и обезбијеђене тако да не могу изаћи на пут.

Члан 61.

(1) У случају да пут нема изграђен прелаз, гоњење или вођење животиња дозвољено је на прегледном дијелу пута.

(2) Прелажење животиња у стаду или крду преко јавног пута морају обезбјеђивати најмање два гонича, који се налазе с обје стране прелаза.

Члан 62.

Гонич, односно водич животиње, јахач или друго лице које води животињу дужан је да уклони све материје које је животиња нанијела на пут.

7. САОБРАЋАЈ ТРАКТОРА, РАДНИХ МАШИНА И МОТОКУЛТИВАТОРА

Члан 63.

(1) У саобраћају на јавном путу трактор може вући највише два прикључна возила, која су намијењена за тракторску вучу, регистрована као прикључна возила која вуче трактор, и то само ако превозе пољопривредне производе или се обављају пољопривредни радови.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, у саобраћају на магистралним и регионалним путевима трактор може вући највише једно прикључно возило.

(3) Прикључно возило мора бити прикључено уз трактор тако да је одстојање између трактора и прикључног возила увијек једнако и тако да омогућава њихово безбједно учествовање у саобраћају.

Члан 64.

(1) У саобраћају на јавном путу на прикључном возилу које вуче трактор дозвољен је превоз највише пет лица која утоварају, односно истоварају терет, односно обављају пољопривредне радове.

(2) Лицима из става 1. овог члана забрањено је да се налазе на руди за вријеме кретања возила, стајање на возилу, сједење на страницама возила или на нестабилном терету.

Члан 65.

(1) У саобраћају на јавном путу радном машином и мотокултиватором може се вући само прикључак намијењен за прикључивање на то возило.

(2) Радна машина и мотокултиватор у саобраћају на путу морају имати на предњој страни укључена оборена свјетла за освјетљавање пута, а на задњој страни позициона свјетла и катадиоптер.

(3) Радна машина и мотокултиватор морају имати прописана стоп-свјетла која су повезана са уређајем за заустављање.

(4) Свјетла за освјетљавање пута, позициона свјетла, катадиоптери и стоп-свјетла из ст. 2. и 3. овог члана морају одговарати прописима за моторна возила и прикључна возила и морају бити постављени у складу с тим прописима.

Član 66.

(1) За вријеме вожње на мотокултиватору може се налазити само возач.

(2) У саобраћају на јавном путу у прикључном возилу које вуче мотокултиватор дозвољен је превоз највише три лица која утоварају, односно истоварају терет, односно обављају пољопривредне радове.

8. ТУРИСТИЧКИ ВОЗ, САОБРАЋАЈ ЗАПРЕЖНИХ ВОЗИЛА И ПОСЕБНИХ ПРЕВОЗНИХ СРЕДСТАВА, САОБРАЋАЈ НА АУТО-ПУТУ, ПУТУ РЕЗЕРВИСАНОМ ЗА САОБРАЋАЈ МОТОРНИХ ВОЗИЛА И БРЗОМ ПУТУ

Члан 67.

(1) У парковима, хотелско-туристичким и сличним насељима, на путу на коме је забрањен или се не врши саобраћај или се саобраћај врши у туристичке сврхе моторно возило може вући највише пет прикључних возила намијењених превозу лица у сједећем положају уз испуњавање прописаних безбједносно-техничких услова (туристички воз).

(2) Забрањен је превоз лица туристичким возом на магистралним и регионалним путевима.

(3) Дозвољен је превоз лица туристичким возом по траси коју је, посебном одлуком, одредио надлежни орган јединице локалне самоуправе.

(4) Туристичким возом може управљати лице које има возачку дозволу за управљање моторним возилом Д1 и Е.

(5) Прије прве регистрације техничка исправност туристичког воза обавезно се утврђује од стране овлашћене организације у складу са законом.

(6) Вучно возило и прикључна возила туристичког воза морају бити технички исправна.

Члан 68.

(1) Ноћу је забрањен саобраћај запрежних возила на свим јавним путевима.

(2) Возач запрежног возила које се креће по путу обавезан је држати возило што ближе десној ивици коловоза.

(3) Возачу запрежног возила није дозвољено оставити запрежно возило на путу без надзора.

Члан 69.

- (1) Возач и пратилац запрежног возила могу бити лица која нису млађа од 16 година живота и која су способна да контролишу упрегнуте животиње.
- (2) У случају да је то потребно ради безбједног транспорта терета, возач запрежног возила дужан је обезбиједити присуство пратиоца иза запрежног возила.
- (3) Запрежно возило и терет на возилу морају испуњавати услове утврђене прописом о димензијама возила.
- (4) Запрежно возило мора бити опремљено исправним уређајима за кочење.

Члан 70.

- (1) Возачу запрежног возила није дозвољено да упрегне животињу која је исцрпљена, болесна или повријеђена тако да очигледно није у стању да вуче возило.
- (2) Запрежном возилу није дозвољено додавати прикључна возила.

Члан 71.

- (1) Покретне столице, дјечија превозна средства и друга помагала и справе које омогућавају кретање брже од кретања пјешака, као што су дјечије возило, ролшуге, ролери, скије и санке, не сматрају се возилом у смислу овог закона.
- (2) За саобраћај превозних средстава из става 1. овог члана примјењују се правила саобраћаја за пјешаке прописана законом.
- (3) Забрањено је кретање моторним санкама по јавном путу и површинама намијењеним за кретање пјешака.
- (4) Надлежни орган јединице локалне самоуправе посебним прописом дефинише површине за кретање средстава из ст. 1. и 3. овог члана.

Члан 72.

- (1) Забрањен је приступ или кретање пјешака по коловозу ауто-пута, пута резервисаног за саобраћај моторних возила и брзог пута.
- (2) Забрана из става 1. овог члана не примјењује се на:
 - а) полицијског службеника који врши службене дужности,
 - б) радника који ради на означеном градилишту на аутопуту, путу резервисаном за саобраћај моторних возила и брзом путу,
 - в) лице које пружа хитну медицинску или прву помоћ и
 - г) радника организације која управља ауто-путем, путем резервисаном за саобраћај моторних возила и брзим путем.
- (3) Лица из става 2. овог члана обавезна су носити прслук са ретрорефлективним карактеристикама, а мјесто на којем раде мора бити прописно обиљежено.

9. ПРЕВОЗ ЛИЦА И ТЕРЕТА ВОЗИЛИМА

Члан 73.

- (1) У аутобусу којим се врши јавни превоз лица или превоз лица за властите потребе у градском и приградском саобраћају може се превозити онолико лица колико има регистрованих мјеста за сједење и стајање.
- (2) Јавни превоз лица аутобусима може се вршити само на путевима чија је ширина коловоза најмање пет метара и ако на путу не постоје опасни нагиби и успони, оштре и непрегледне кривине и други неповољни елементи, који би доводили у питање безбједност превоза или неометано обављање превоза.
- (3) Изузетно од става 2. овог члана, превоз се може вршити на основу рјешења надлежног органа јединице локалне самоуправе којим се одобрава саобраћај на путевима чија ширина коловоза није мања од 2,5 метра.
- (4) Ако се насељена мјеста, између којих се врши приградски саобраћај, налазе у двије сусједне јединице локалне самоуправе, рјешење из става 3. овог члана доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе на чијем подручју се налази већа дионица пута на ком се саобраћај врши, уз сагласност надлежног органа јединице локалне самоуправе на чијем се подручју налази мања дионица пута.
- (5) Рјешење из става 3. овог члана доноси се на захтјев превозника, уз претходно прибављену сагласност надлежног органа за унутрашње послове на том подручју, а на које се може изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана његовог пријема.

Члан 74.

- (1) Моторним и прикључним возилом дозвољено је превозити онолико лица колико је регистровано мјеста за сједење, односно стајање.
- (2) Ако је у аутобусу, тролејбусу или трамвају, поред мјеста за сједење, произвођач предвидио и мјеста за стајање, у то возило морају бити уграђени држачи.
- (3) Забрањено је возачу аутобуса, тролејбуса или трамваја у којем путници за вријеме вожње стоје нагло кочити, убрзавати, односно мијењати правац кретања возила, осим ради избјегавања непосредне опасности.
- (4) Обавјештење о броју сједишта и мјеста за стајање мора бити истакнуто на видном мјесту у возилу.
- (5) Прикључно возило у коме се превозе путници може бити придодато само аутобусима, тролејбусима, и трамвајима у градском и приградском саобраћају.

Члан 75.

На путу аутобуси се могу заустављати ради уласка и изласка путника само на аутобуским стајалиштима у складу са прописима из области превоза у друмском саобраћају.

Члан 76.

(1) Забрањено је превозити лице у затвореном простору возила које се не може отворити с унутрашње стране, осим у оном возилу које је опремљено бравицама за безбједност дјече или другим бравама.

(2) Изузетно од одредбе из става 1. овог члана, дозвољено је у полицијском, војном или возилу правосудних органа превозити лице лишено слободе.

Члан 77.

(1) За вријеме кретања возила забрањено је ускакати у возило, искакати из возила, отворати врата, нагињати се ван возила, качити се за возило и возити на спољним дијеловима возила или на тракторским прикључцима.

(2) Изузетно од одредбе из става 1. овог члана, на спољним дијеловима моторног и прикључног возила могу се возити лица која обављају послове свог радног мјеста у вези са намјеном возила, на возилима ватрогасне службе, електродистрибуције и комуналне дјелатности, ако је на тим возилима уграђена платформа за стајање и држачи.

Члан 78.

(1) Врата возила јавног превоза није дозвољено отворати, односно држати отвореним током кретања возила.

(2) Забрањено је започети кретање аутобуса, тролејбуса или трамваја док путници безбједно не уђу, односно изађу из аутобуса, тролејбуса или трамваја и док врата аутобуса, тролејбуса или трамваја не буду затворена.

Члан 79.

(1) У теретном возилу, осим возилу војске или полиције, у простору за смјештај терета, дозвољено је превозити највише пет лица која утоварају, односно истоварају терет или обављају друге радове.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, у простору за смјештај терета дозвољено је да се превозе и више од пет лица ради евакуације или пружања хитне медицинске помоћи при спасавању лица и имовине.

(3) Лицима из става 1. овог члана забрањено је стајати у возилу, сједити на страницама каросерије, нестабилном терету или на терету који превазилази димензије товарног сандука.

(4) Лица млађа од 16 година живота могу се превозити на возилима из става 1. овог члана само уз пратњу пунољетног лица.

Član 80.

- (1) У саобраћају на путу забрањено је превозити лице:
- а) у товарном простору теретног возила које нема странице на каросерији,
 - б) у товарном простору теретног возила којим се превозе животиње,
 - в) у товарном простору теретног возила са аутоматским истоваривачем, г) прикључним возилом за превоз терета које вуче теретно возило,
 - д) камп-приколицом коју вуче моторно возило,
 - ђ) прикључним возилом које вуче трактор, када трактор вуче више од једног прикључног возила,
 - е) на трактору, осим на сједиштима уграђеним поред сједишта возача,
 - ж) возилом којим се превозе опасне материје, осим лица са посебном дозволом,
 - з) у приколици коју вуче бицикл, мотоцикл и слично и и) на терету у товарном простору теретног возила.

Члан 81.

- (1) Аутобус којим се организовано превозе дјеца мора имати посебну ознаку, коју чини табла са натписом “Превоз дјеце”.
- (2) У току организованог превоза дјеце у аутобусу се обавезно налази одрасло лице, које води бригу о дјеци за вријеме вожње.

10. ПРОБНА ВОЖЊА, ПРЕВОЗ ОПАСНИХ МАТЕРИЈА

Члан 82.

- (1) Организатор пробне вожње којом се тестирају нови типови возила и слично обавезан је претходно прибавити рјешење којим се утврђује испуњеност услова за пробну вожње.
- (2) Захтјев за доношење рјешења о испуњености услова за пробну вожњу садржи: врсту и тип возила; сврху пробе; име и презиме возача и број његове возачке дозволе; податке о лицима која ће се за вријеме вожње налазити у возилу; назив пута и релацију на којој се пробна вожња врши; вријеме извођења пробне вожње; назнаку одредаба из закона од којих ће се одступати за вријеме пробне вожње и посебне мјере безбједности које је организатор пробне вожње дужан да предузме о свом трошку; податке о осигуравачу, броју полисе осигурања од аутоодговорности и минималним трајањем осигурања које би било једнако трајању времена пробне вожње.
- (3) Рјешење из става 1. овог члана садржи мјере безбједности, односно мјере осигурања које организатор мора предузети о свом трошку, мјере које мора преду-

зети приликом испитивања новопроизведених моторних возила, као и имена лица која се морају налазити у возилу за вријеме пробне вожње.

(4) Рјешење из става 1. овог члана доноси МУП уз претходну сагласност надлежног органа који управља путем и надлежног органа за безбједност саобраћаја.

(5) Ако, током пробне вожње, дође до оштећења пута или путних објеката узрокованих пробном вожњом, организатор пробне вожње дужан је отклонити оштећења пута или путних објеката о свом трошку.

(6) Моторно возило којим се врши пробна вожња, поред регистарских, односно пробних таблица, мора бити на предњем и задњем дијелу посебно обиљежено натписом “ПРОБНА ВОЖЊА”.

(7) Трошкове доношења рјешења из става 1. овог члана сноси организатор пробне вожње.

Члан 83.

Превоз опасних материја врши се у складу са посебним законом, европским споразумом о међународном превозу опасних материја у друмском саобраћају (АДР) и другим прописима којим је уређена ова врста превоза.

V ПОСЕБНЕ МЈЕРЕ БЕЗБЈЕДНОСТИ

1. УЧЕШЋЕ ДЈЕЦЕ У САОБРАЋАЈУ И ШКОЛСКЕ САОБРАЋАЈНЕ ПАТРОЛЕ

Члан 84.

(1) Учесници у саобраћају су дужни да обратe нарочиту пажњу на дјецу у саобраћају.

(2) Основна школа је обавезна да организује и спроводи додатне мјере безбједности на мјесту и у вријеме на коме се очекује већи број дјеце која самостално учествују у саобраћају.

(3) Дијете до шест година старости може да учествује у саобраћају као пјешак на коловозу само ако има као непосредног пратиоца лице старије од 16 година.

Члан 85.

Ноћу, као и приликом смањене видљивости током кретања по коловозу неосвијетљеног или слабо освијетљеног пута, дијете мора имати на видном мјесту обиљежје са ретрорефлективним карактеристикама.

Члан 86.

(1) Ради остваривања повољнијих услова за безбједно одвијање саобраћаја, Ауто-мото савез Републике Српске, у сарадњи са МУП-ом, Министарством просвјете и културе, школом и надлежним органом јединице локалне самоуправе, организује школске саобраћајне патроле.

(2) Школска саобраћајна патрола из става 1. овог члана може обављати активности само у присуству полицијских службеника који су одговорни за њен рад.

(3) Чланови школских саобраћајних патрола из става 1. овог члана морају бити стручно оспособљени за регулисање саобраћаја и једнообразно обиљежени, а наредбе које издају учесницима у саобраћају морају бити у складу са правилима саобраћаја и прописима о знацима које дају полицијски службеници у складу са законом.

(4) Трошкове опремања и рада саобраћајних патрола из става 1. овог члана сnose Ауто-мото савез Републике Српске и Министарство просвјете и културе Републике Српске.

(5) Правилник о активностима, начину обуке, обиљежавања и друга питања везана за рад школске саобраћајне патроле доноси министар просвјете и културе, у сарадњи са министром унутрашњих послова.

2. ПОСЕБНЕ ЗОНЕ САОБРАЋАЈА

Члан 87.

(1) Пјешачка зона је дио пута или дио насеља по коме је дозвољено само одвијање пјешачког саобраћаја.

(2) У пјешачкој зони, у одређеном временском периоду и са дозволом надлежног органа, дозвољено је кретање возила за снабдијевање и других возила брзином не већом од брзине кретања пјешака.

(3) Пјешачка зона обавезно је обиљежена вертикалном и хоризонталном саобраћајном сигнализацијом, а у изузетним случајевима може бити означена свјетлосном саобраћајном сигнализацијом или другим мјерама за смањење брзине.

Члан 88.

(1) Зона смиреног саобраћаја је дио пута или дио насеља у коме коловоз користе пјешаци и возила.

(2) Возач је дужан да се у зони смиреног саобраћаја креће брзином којом неће ометати кретање пјешака, односно брзином до 10 км/х.

(3) Зона смиреног обавезно је обиљежена вертикалном и хоризонталном саобраћајном сигнализацијом, а у изузетним случајевима може

бити означена свјетлосном саобраћајном сигнализацијом или другим мјерама за смањење брзине.

Члан 89.

(1) Зона “30” је дио пута, улице или дио насеља у којој је брзина кретања возила ограничена до 30 км/х.

(2) Зона “30” обавезно је обиљежена вертикалном и хоризонталном саобраћајном сигнализацијом, а у изузетним случајевима може бити означена свјетлосном саобраћајном сигнализацијом или другим мјерама за смањење брзине.

Члан 90.

(1) Зона школе је дио пута или улице која се налази у непосредној близини основне школе и као таква обиљежена је одговарајућом саобраћајном сигнализацијом.

(2) Брзина кретања возила у зони школе из става 1. овог члана у насељу је ограничена до 30 км/х, а ван насеља до 50 км/х у времену од седам до 21 час, изузев ако саобраћајним знаком временско трајање ограничења брзине кретања није другачије одређено.

(3) Субјекат којем је повјерено управљање путем у чијој непосредној близини се налази школа примијениће посебна техничка средства за заштиту дјецe.

VI ОБАВЕЗЕ У СЛУЧАЈУ САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ

Члан 91.

(1) Полицијски службеник који врши увиђај саобраћајне незгоде у којој је проузрокована само материјална штета подвргнуће непосредне учеснике у саобраћајној незгоди контроли помоћу средстава и апарата на лицу мјеста или ће их упутити на здравствени преглед у одговарајућу здравствену установу ради утврђивања постојања алкохола или других опојних средстава у организму.

(2) Учесници саобраћајне незгоде у којој је једно или више лица повријеђено или погинуло, у случају да одбију преглед у здравственој установи ради утврђивања постојања алкохола или других опојних средстава у организму из става 1. овог члана, присилно ће се одвести у складу са одредбама које регулишу кривични поступак.

(3) Забрањено је конзумирање алкохола, лијекова и других опојних средстава лицима која су учествовала у саобраћајној незгоди до окончања поступка увиђаја.

Члан 92.

У случају саобраћајне незгоде која за посљедицу има само материјалну штету, кад на мјесту незгоде нема власника возила или власника друге оштећене ствари, возач је дужан власнику возила или друге оштећене ствари оставити податке о себи и возилу којим је проузроковао саобраћајну незгоду.

Члан 93.

(1) У случају саобраћајне незгоде у којој је причињена мања материјална штета, учесници саобраћајне незгоде су дужни да попуне и потпишу образац европског извјештаја о саобраћајној незгоди.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, ако један од учесника саобраћајне незгоде захтијева да полиција изврши увиђај на лицу мјеста, сви учесници су дужни да сачекају полицију.

(3) У случају из става 2. овог члана полиција је дужна да изађе на мјесто саобраћајне незгоде, обезбједи лице мјеста и изврши увиђај.

Члан 94.

Ако је у саобраћајној незгоди једно или више лица повријеђено или погинуло, надлежна полицијска станица дужна је о саобраћајној незгоди обавијестити њихове породице, а ако се ради о страном држављанину или о лицу које стално или привремено живи у иностранству, обавјештење ће се доставити путем МУП-а.

Члан 94а.

(1) Моторно возило које је након саобраћајне незгоде онеспособљено за даље самостално кретање на путу, као и возило у квару, са јавних путева и других јавних површина уклања Ауто-мото савез Републике Српске, а у складу са прописом којим се уређују овлашћења Ауто-мото савеза Републике Српске.

(2) Полицијски службеник или возач моторног возила дужан је да позове Ауто-мото савез Републике Српске да изврши уклањање возила.

(3) Уколико се ради о моторном возилу које није регистровано у Републици Српској, трошкове уклањања или чувања возила, као и предузимање других одговарајућих радњи сноси Ауто-мото савез Републике Српске, уз право да те трошкове наплати од власника возила.

VII СПОРТСКЕ И ДРУГЕ ПРИРЕДБЕ ИЛИ АКТИВНОСТИ НА ПУТЕВИМА И ОГРАНИЧЕЊА САОБРАЋАЈА

Члан 95.

Спортске и друге приредбе или друге активности (брдске ауто-трке, мотоциклистичке трке, ауто-рели, бициклистичке трке, атлетски маратони и слично) на путевима у Републици Српској могу се одржавати уз претходно прибављено рјешење МУП-а.

Члан 96.

(1) Рјешење којим се одобрава одржавање спортских и других приредби и активности на магистралним путевима и путевима који пролазе кроз подручје двије или више полицијских управа доноси Управа полиције.

(2) Рјешење из става 1. овог члана на регионалним и локалним путевима на којима се одвија саобраћај возила на подручју двије и више општина доноси надлежна полицијска управа.

(3) Рјешење из става 1. овог члана на регионалним путевима, локалним путевима и улицама у граду на којима се одвија саобраћај возила на подручју једне јединице локалне самоуправе доноси надлежна станица јавне безбједности или полицијска станица.

(4) Рјешење из члана 95. доноси се уз претходну сагласност надлежног органа за саобраћај на чијем се подручју забрањује саобраћај.

Члан 97.

(1) Захтјев за доношење рјешења из члана 95. овог закона подноси организатор спортске и друге приредбе или активности (у даљем тексту: организатор) најкасније 15 дана прије дана заказаног за њено одржавање.

(2) Захтјев из става 1. овог члана садржи сљедеће податке: назив и сједиште организатора, програм и правила такмичења или активности, релација на којој ће се одржавати спортска приредба или активност, датум и вријеме одржавања, мјере за обезбјеђење учесника у саобраћају, учесника активности и гледалаца и сагласност надлежног спортског или другог савеза.

(3) Уз захтјев из става 1. овог члана подносилац је дужан приложити сљедећу документацију: рјешење о својој регистрацији код надлежног органа, сагласност надлежног спортског или другог савеза, план санитетског и противпожарног обезбјеђења и редарске службе и име руководиоца такмичења или активности.

Члан 98.

(1) Доносилац рјешења из члана 96. овог закона одбиће захтјев за одржавање спортске и друге приредбе или активности ако нису испуњени услови прописани законом и остали услови из прописа којима се регулише област спорта, а који се односе на организацију спортских приредби.

(2) Жалба на рјешење из става 1. овог члана изјављује се МУП-у Републике Српске.

Члан 99.

Организатору је забрањено да почне са одржавањем спортске и друге приредбе или активности на путу ако није предузео све мјере безбједности наложене рјешењем из члана 96. овог закона.

Члан 100.

Лица која обезбјеђују спортску и другу приредбу или активност на путу или дијелу пута морају носити одјећу која је уочљива на већем одстојању, а ноћу додатно обиљежена материјалима или предметима који одбијају свјетлост.

Члан 101.

Одредбе прописа којима се уређује јавно окупљање грађана и спречавање насиља на спортским приредбама сходно се примјењују и за спортске и друге приредбе на путу ако овим законом није друкчије уређено.

Члан 102.

(1) Ако се утврди да организатор није предузео мјере обезбјеђења одређене у рјешењу из члана 96. овог закона, орган који је донио рјешење може укинути рјешење и забранити спортску и другу приредбу или активност.

(2) Против рјешења из става 1. овог члана може се изјавити жалба министру унутрашњих послова, односно МУП-у у року од 15 дана од дана пријема рјешења.

(3) Радник полиције одређен да се стара о безбједности саобраћаја на спортској и другој приредби или активности може наредити да се она прекине ако организатор не предузме мјере одређене рјешењем из члана 96. овог закона или то захтијевају други разлози безбједности.

(4) О наредби из става 3. овог члана израдиће се писмено рјешење у року од седам дана од дана њеног усменог објављивања.

(5) Против рјешења којим се одређује прекид одржавања спортске и друге приредбе или активности која је у току може се изјавити жалба министру унутрашњих послова, односно МУП-у у року од 15 дана од дана пријема рјешења.

Члан 103.

(1) Трошкове ангажовања припадника полиције и служби хитне медицинске помоћи на обезбјеђењу спортске и друге приредбе и активности на јавном путу сноси организатор.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, трошкови ангажовања припадника полиције и служби хитне медицинске помоћи неће се наплаћивати у случају када:

а) се спортска и друга приредба и активност на јавном путу организују под покровитељством предсједника Републике Српске или Владе,

б) за ангажовање припадника полиције МУП донесе одлуку да се ради о активности на јавном путу од општег интереса за Републику Српску,

в) за ангажовање служби хитне медицинске помоћи Министарство здравља и социјалне заштите донесе одлуку да се ради о активности на јавном путу од општег интереса за Републику Српску,

г) Министарство породице, омладине и спорта Републике Српске донесе одлуку да се ради о спортској или другој приредби и активности на јавном путу од општег интереса за Републику Српску.

Члан 103а.

(1) На јавном путу или дијелу јавног пута, у одређене дане или у одређеном периоду, МУП може, уз претходно прибављену сагласност органа надлежног за послове саобраћаја, рјешењем ограничити или забранити саобраћај за сва возила или поједине врсте возила или ограничити брзину кретања возила у случајевима:

а) отклањања последица саобраћајних незгода,

б) минирања на локацијама која се налазе уз јавни пут или у његовој непосредној близини,

в) деминирања терена на локацијама која се налазе уз јавни пут или у његовој непосредној близини,

г) у свим другим случајевима када се уз јавни пут или у његовој непосредној близини одржавају одређене активности чијим одржавањем би могло доћи до угрожавања безбједности учесника у саобраћају.

(2) У изузетним околностима, када разлози хитности то налажу, МУП може и без претходно прибављене сагласности органа надлежног за послове саобраћаја забранити или ограничити саобраћај на јавном путу или дијелу јавног пута.

(3) Рјешење из става 1. овог члана којим се забрањује или ограничава саобраћај на ауто-путу, брзом путу или магистралном путу доноси Управа полиције.

(4) Рјешење из става 1. овог члана којим се забрањује или ограничава саобраћај на регионалном путу доноси Полицијска управа на подручју своје надлежности.

(5) Рјешење из става 1. овог члана којим се забрањује или ограничава саобраћај на локалном путу доноси надлежна станица јавне безбједности или полицијска станица на подручју своје надлежности.

Члан 104.

- (1) Оспособљавање кандидата за возача из области познавања прописа и управљања моторним возилом обављају аутошколе по овлашћењу органа надлежног за образовање, након што се утврди да испуњавају услове предвиђене законом.
- (2) Оспособљавање кандидата за возача моторних возила могу да обављају и образовне установе редовним школовањем ученика за занимање возач моторних возила.
- (3) Ученици који у редовном школском процесу у складу са наставним планом и програмом имају предмет који обухвата и програм испита из прописа о безбједности саобраћаја на путевима, на основу потврде о оспособљености коју издаје школска установа, могу полагати испит из познавања прописа о безбједности саобраћаја на путевима, у склопу возачког испита.

VIII ВОЗИЛА

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 105.

- (1) Возила у саобраћају на путевима у Републици Српској морају да испуњавају услове у погледу димензија, укупне масе и осовинског оптерећења, заштите човјекове околине, као и да имају исправне прописане уређаје и опрему регулисане законом, међународним и другим прописима.
- (2) Возила која не испуњавају прописане услове из става 1. овог члана могу да учествују у саобраћају на путу ако испуњавају посебне услове који омогућавају безбједан и несметан саобраћај, утврђене у рјешењу којим се одобрава саобраћај на путу возилима који не испуњавају прописане услове, које доноси МУП.

Члан 106.

Моторна и прикључна возила регистрована у иностранству могу да учествују у саобраћају на територији Републике Српске ако имају исправне уређаје и опрему прописану важећом међународном конвенцијом о саобраћају на путевима, а у погледу димензија, највеће дозвољене масе и осовинског оптерећења, ако испуњавају услове прописане за моторна и прикључна возила регистрована у Босни и Херцеговини.

Члан 107.

(1) Конструкционе и безбједносне карактеристике моторних и прикључних возила која се први пут региструју на територији Републике Српске, као и њихови дијелови, уређаји и опрема, морају бити у складу са европским стандардима и прописима који се примјењују у Босни и Херцеговини.

(2) Поступак утврђивања и провјеравања усклађености конструкционих и безбједносних карактеристика из става 1. овог члана, односно хомологација моторних возила спроводи се код новоконструисаних и нехомологованих возила спровођењем одговарајућих испитивања у овлашћеним организацијама у складу са прописима и стандардима у Босни и Херцеговини, као и европским прописима и стандардима.

Члан 108.

(1) Моторна и прикључна возила која се појединачно производе, преправљају или поправљају у већем обиму или су им оштећени склопови и уређаји битни за безбједно учествовање у саобраћају на путевима Републике Српске, прије пуштања у саобраћај морају бити подвргнута оцјењивању усклађености конструкционих и безбједносних карактеристика с одговарајућим важећим прописима у Босни и Херцеговини и међународним прописима, а на основу позитивних резултата издаје се увјерење (сертификат).

(2) Оцјењивање усклађености возила из става 1. овог члана у Републици Српској обављају овлашћене и акредитоване организације за сертификавање возила.

2. РЕГИСТРОВАЊЕ МОТОРНИХ И ПРИКЉУЧНИХ ВОЗИЛА

Члан 109.

(1) Моторна и прикључна возила која учествују у саобраћају на путевима Републике Српске морају да буду регистрована, о чему се води евиденција, у складу с одговарајућим прописима који уређују ову област.

(2) Став 1. овог члана не примјењује се на моторна и прикључна возила која су преправљена или поправљена и којима се обавља пробна вожња ради испитивања и приказивања њихових карактеристика или која се крећу од мјеста производње до складишта, као и моторна и прикључна возила која се крећу од мјеста у којем су преузета нерегистрована до мјеста у којем ће да буду регистрована, под условом да су означена пробним таблицама.

(3) За возила из става 2. овог члана издаје се потврда о коришћењу пробних таблица.

Члан 110.

(1) Моторна и прикључна возила могу се регистровати ако се на техничком прегледу утврди да су исправна, да су осигурана и за која су плаћене све таксе по основу јавних прихода.

(2) Моторна возила која се трајно региструју у складу са законом могу учествовати у саобраћају ако имају важећу потврду о техничкој исправности возила и полису осигурања.

Члан 111.

Регистрацију моторних и прикључних возила те издавање регистарских таблица обавља МУП.

Члан 112.

(1) Туристички воз и моторна возила на два, три или четири точка могу се регистровати на период краћи од годину дана.

(2) Технички преглед олдтајмера и туристичког воза спроводи се по посебној процедури, након визуелног прегледа и полигонских испитивања возила.

Члан 113.

(1) Возила на којима се у саобраћајној незгоди оштете витални склопови и уређаји за кочење и управљање или се наруши геометрија возила искључују се из саобраћаја док се не изврши поправка возила.

(2) Искључивање возила из саобраћаја из става 1. овог члана врши полицијски службеник који је извршио увиђај саобраћајне незгоде.

(3) Прије пуштања у саобраћај за такво возило се врши технички преглед који се обавља за регистрацију возила.

3. СТАНИЦЕ ТЕХНИЧКОГ ПРЕГЛЕДА МОТОРНИХ И ПРИКЉУЧНИХ ВОЗИЛА

Члан 114.

(1) Станица техничког прегледа моторних и прикључних возила (у даљем тексту: станица) пружа услуге техничког прегледа возила којима се утврђује техничка исправност и испуњавање техничко-експлоатационих услова моторних и прикључних возила.

(2) Рјешење којим се одобрава рад станице из става 1. овог члана доноси министар.

(3) За добијање рјешења из става 2. овог члана станица је обавезна испуњавати услове прописане законом и прописима донесеним на основу закона.

- (4) Услове из става 3. овог члана записнички утврђује комисија, коју именује министар.
- (5) Трошкове утврђивања испуњености услова из става 3. овог члана, као и трошкове поступка издавања рјешења сноси подносилац захтјева у износу од 800 КМ.
- (6) Рјешење из става 2. овог члана укида се у случају престанка испуњавања услова из става 3. овог члана.

Члан 115.

- (1) Министарство дио послова из своје надлежности који се односе на рад станица може да пренесе на одговарајућу стручну институцију.
- (2) Избор стручне институције из става 1. овог члана врши се у складу са прописима који уређују област јавних набавки и законом.
- (3) Стручна институција из става 1. овог члана обавља сљедеће послове:
 - а) прати прописе из области контроле исправности возила које доносе сусједне земље, Европска унија и друге међународне организације,
 - б) континуиране едукације и лиценцирања контролора и шефова станица,
 - в) контролу над исправношћу уређаја и опреме на станицама,
 - г) успоставља и одржава увезивање станица и других заинтересованих субјеката у Републици Српској у јединствен информационалним систем за послове техничког прегледа возила,
 - д) врши обраду података и израду анализа из области техничког прегледа возила,
 - ђ) остварује сарадњу са стручним, научним организацијама, институтима, привредним друштвима и другим правним лицима из области техничког прегледа возила,
 - е) даје писана упутства и информације, те израђује стручне публикације из области техничког прегледа возила,
 - ж) на захтјев Министарства доставља планове, извјештаје, податке и документа од значаја за вршење управног надзора и
- з) друге административне и стручне послове.

Члан 116.

Стручна институција губи овлашћење за обављање послова из члана 115. став 3. овог закона ако:

- а) не обавља или не обавља благовремено послове из члана 115. став 3. и друге уговорене послове,
- б) не доставља извјештаје, податке или другу документацију и
- в) њен извјештај о раду не буде позитивно оцијењен од Министарства.

IX НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 117.

(1) Министарства из члана 2. став 1. овог закона у оквиру своје надлежности предлажу и предузимају мјере за остваривање права и обавеза привредних друштава и других правних лица, те физичких лица у области безбједности саобраћаја на путевима, сарађују са другим републичким органима и јединицама локалне самоуправе, међународним организација и другим органима сусједних држава, стручним организацијама у области саобраћаја на путевима, удружењима грађана и грађанима.

(2) Министарства из става 1. овог члана у оквиру своје надлежности спроводе и врше надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу њега.

Члан 118.

(1) Ако Министарство у току надзора путем јединственог информационог система установи да станица обавља технички преглед возила супротно одредбама закона и прописа донесених на основу закона, стручна институција, на захтјев Министарства, превентивно станици онемогућава приступ информационом систему на период не дужи од седам дана.

(2) Правилник о начину рада и приступа станице информационом систему, као и начину онемогућавања приступа информационом систему доноси министар.

Члан 119.

Републичка управа за инспекцијске послове посредством саобраћајне инспекције провјерава:

- а) начин и испуњеност услова за управљањем саобраћаја на путевима,
- б) примјену техничких прописа, техничких норматива и стандарда и норми квалитета и употребе материјала за постављање саобраћајне сигнализације и опрему пута,
- в) техничку документацију, њену усклађеност са прописима и постављање саобраћајне сигнализације у складу са техничком документацијом и
- г) поштовање прописа у вези са вршењем техничких прегледа возила.

Члан 120.

(1) Непосредни надзор над одвијањем саобраћаја на путевима, интервентно регулисање саобраћаја, контролу лица и возила у саобраћају у погледу поштовања закона и прописа донесених на основу закона врши униформисани припадник полиције, односно полицијски службеник.

(2) Правилник о начину обављања послова и задатака и предузимања мјера из става 1. овог члана доноси министар унутрашњих послова.

Члан 121.

(1) Возач возила приликом контроле полицијског службеника из члана 120. став 1. овог закона у току ноћи дужан је у кабини возила упалити свјетло непосредно прије поступања по знаку да се заустави.

(2) Забрањено је возачу возила, као и лицима која се налазе у возилу, за вријеме контроле полицијског службеника да излазе из возила док их овлашћено лице не позове да изађу.

Члан 122.

(1) Новчаном казном од **1.500 КМ до 4.500 КМ** казниће се за прекршај привредно друштво и друго правно лице ако:

а) не обезбиједи услове за несметано и безбједно одвијање саобраћаја (члан 25. став 2), б) постави саобраћајну сигнализацију и опрему пута супротно одредбама члана 27. овог закона,

в) не изврши ревизију пројеката од стране независне ревизије са аспекта безбједности саобраћаја (члана 29),

г) не изврши провјеру магистралних, регионалних и других јавних путева од стране независног и лиценцираног лица за провјеру са аспекта безбједности саобраћаја, не изради временско-динамички план и приоритетну листу провјере јавних путева или је не достави Агенцији прописаном року (члан 30),

д) не прати стање безбједности и не врши стручне анализе (члан 32. став 1),

ђ) не утврди техничку исправност туристичког воза (члан 67. ст. 5. и 6),

е) врши превоз лица супротно члану 73. ст. 1. и 2. овог закона,

ж) врши организовани превоз дјецe супротно члану 81. ст. 1. и 2. овог закона, или не отклони оштећења пута или путних објеката насталих током пробне вожње (члан 82. став 5)).

з) организује пробну вожњу супротно члану 82. ст. 1. и 3. овог закона,

и) врши превоз опасних материја супротно члану 83. овог закона,

ј) не организује и спроводи додатне мјере безбједности (члан 84. став 2) и

к) не обиљежи пјешачку зону (члан 87. став 3).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од **700 КМ до 2.100 КМ** и физичко лице које самостално обавља дјелатност.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од **250 КМ до 750 КМ** одговорно лице у привредном друштву или другом правном лицу.

(4) Новчаном казном од **1.500 КМ до 4.500 КМ** казниће се за прекршај Агенција, а новчаном казном од **250 КМ до 750 КМ** одговорно лице у Агенцији ако поступи супротно одредбама члана 33. ст. 1. и 2. овог закона.

Члан 123.

(1) Новчаном казном од **800 КМ до 2.400 КМ** казниће се за прекршај организатор спортске и друге приредбе или активности ако:

а) организује спортску и другу приредбу или активност супротно члану 95. овог закона,

б) организује спортску и другу приредбу или активност супротно условима из рјешења из члана 96. овог закона,

в) почне са одржавањем спортске и друге активности, а није предузео све мјере безбједности из рјешења (члан 99) и

г) не примјењује одредбе прописа којима се уређује јавно окупљање грађања и спречавање насиља (члан 101).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од **150 КМ до 450 КМ** одговорно лице у привредном душтву или другом правном лицу.

Члан 124.

(1) Новчаном казном од **100 КМ до 300 КМ** казниће се за прекршај:

а) учесник у саобраћају ако омета саобраћај, оштећује пут или путне објекте, оштећује и отуђује саобраћајну сигнализацију и опрему пута (члан 4),

б) учесник у саобраћају ако не поступи у складу са важећим прописима и по прописаним приоритетима (члан 34),

в) лице које користи лако лично електрично возило које није опремљено обавезним уређајима (члан 42а. став 4)),

г) лице које користи лако лично електрично возило супротно одредбама члана 42б. став 1. до 5. овог закона,

д) пјешак ако се креће по коловозу у алкохолисаном стању или под дејством опојних дрога, односно одбије да се подвргне контроли присуства алкохола или опојних дрога у организму помоћу одговарајућих средстава и апарата, односно стручном њекарском прегледу на који је упућен (члан 529),

ђ) власник, односно лице које води или вози животињу супротно одредбама члана 53. овог закона,,

е) власник, гонич, односно водич или јахач ако остави животињу на путу без надзора, храни, прикупља животиње, не води животињу ближе десној ивици коловоза или није способан да гони или води животињу (члан 55),

ж) власник, гонич, односно водич или јахач ако води, гони или јаше животињу на магистралном путу или ноћу на јавном путу (члан 56),

з) власник, гонич, односно водич животиња ако гони или води животиње преко пута на дијелу који није прегледан (члан 61),

и) возач ако трактором вуче више од два прикључна возила или на магистралном и регионалном путу трактор вуче више од једног прикључног возила (члана 63. став 1. и 2) или је прикључно возило прикључено на трактор супротно одредбама члана 63. став 3. овог закона,

ј) возач туристичког воза ако вуче више од пет прикључних возила или се креће по путу на ком то није дозвољено (члан 67. став 1. и 2.), или ако се возач туристичког воза креће по траси супротно члану 67. став 3. овог закона,

к) возач туристичког воза ако не испуњава услове из члана 67. став 4. овог закона,

л) возач запрежног возила ако оно не испуњава услове утврђене прописима о димензијама возила и није опремљено исправним уређајима за кочење (члан 69. ст. 3. и 4),

љ) возач аутобуса ако у аутобусу превози више лица него што је прописано одредбама члана 73. став 1. овог закона,

м) возач ако није истакнуо обавјештење о броју сједишта и мјеста за стајање на видном мјесту у возилу (члан 74. став 4.) или ако је придодао прикључно возило супротно члану 74. став 5. овог закона,

н) возач ако аутобус зауставља супротно члану 75. овог закона,

њ) учесник у саобраћају ако не обрати нарочиту пажњу на дјецу у саобраћају (члан 84. став 1),

о) одговорно лице за дјете ако поступи супротно члану 84. став 3. овог закона,

п) возач ако се возилом креће у пјешачкој зони (члан 87. став 1),

р) учесник саобраћајне незгоде у којој је причињена материјална штета ако не остави податке о себи (члан 92.),

с) учесник саобраћајне незгоде у којој је причињена мања материјална штета ако не сачека полицију (члан 93. став 2),

т) лице ако не носи одјећу која је уочљива на већем одстојању, а ноћу обиљежена материјалима или предметима који одбијају свјетлост (члан 100).

(2) За прекршај из става 1. тачка б), и), ј), к), љ), н), п) и р) овог члана, возачу се одређује један казнени бод.

(3) За прекршај из става 1. овог члана којима је изазвана саобраћајна незгода учинилац ће се казнити новчаном казном од **300 до 900 КМ**, а возачу ће се изрећи и заштитна мјера забране управљања моторним возилом у трајању од једног до шест мјесеци и одредиће се два казнена бода за учињени прекршај.

(4) Новчаном казном од **1.000 КМ** казниће се за прекршај возач моторног возила ако се понаша тако да се његово понашање карактерише као насилничка вожња (члан 41) а возачу ће се изрећи заштитна мјера забране управљања моторним возилом у трајању од три до шест мјесеци и одредиће се четири казнена бода.

(5) За прекршај из става 4. овог члана којим је изазвана саобраћајна незгода учинилац ће се казнити новчаном казном од **2000 КМ**, а возачу ће се изрећи и заштитна мјера забране управљања моторним возилом у трајању од шест до 12 мјесеци и одредиће се четири казнена бода.

Члан 125.

(1) Новчаном казном од **50 КМ** казниће се за прекршај:

а) возач, односно лице ако не уклони блато снијег и друге материје са точкава, вјетробранских стакала и осталих дијелова возила, као и са коловоза (члан 39),

б) возач бицикла ако за вожњу не користи коловоз у ширини од највише једног метра од десне ивице коловоза (члан 40),

в) возач запрежног возила ако привеже више животиња или не привеже животињу с десне стране задњег дијела возила (члан 54),

г) гонич животиња ако животиње не води у крду или их не раздијели у појединачне групе (члан 57),

д) лице које јаше животињу ако је млађе од 16 година или није физички за то спремно (члан 58),

ђ) јахач ако се креће супротно члану 59. овог закона,

е) гонич животиња или друго лице ако гони или води животиње по површинама намијењеним за кретање пјешака и бициклиста или ако животиње поред пута нису под сталним надзором (члан 60),

ж) гонич, односно водич животиње, јахач или друго лице ако не уклони све материје које је животиња нанијела на пут (члан 62),

з) возач трактора ако на прикључном возилу које вуче трактор превози више од пет лица или ако лице које се превози стоји или сједи на страницама прикључног возила (члан 64),

и) возач радне машине или мотокултиватора ако радна машина или мотокултиватор не испуњава услове из члана 65. овог закона,

ј) возач радне машине или мотокултиватора или друго лице ако врши превоз супротно члану 66. овог закона,

к) возач запрежног возила ако се запрежно возило не креће ближе десној ивици коловоза (члан 68. став 2),

л) лице које управља запрежним возилом ако је млађе од 16 година или ако није обезбиједио пратиоца (члан 69. ст. 1. и 2),

љ) возач запрежног возила ако упрегне исцрпљену, болесну или повријеђену животињу или ако запрежном возилу дода прикључно возило (члан 70),

м) лице које управља моторним санкама ако се креће по јавном путу или површини намијењеној за кретање пјешака (члан 71. став 3),

н) пјешак ако приступи или се креће по коловозу аутопута, пута резервисаног за саобраћај моторних возила и лице које поступи супротно члану 72. ст. 1. и 3. овог закона,

њ) возач ако моторним и прикључним возило превози лица супротно члану 74. став 1. овог закона и ако врши радње које су забрањене чланом 74. став 3. овог закона,

о) лице ако за вријеме кретања возила ускаче или искаче из возила, отвара врата, нагиње се ван возила, качи се за возило, вози се на спољним дијеловима возила или на тракторским прикључцима (члану 77. став 1),

п) возач ако врата на возилу јавног превоза отвара, односно држи отворена током кретања или започне кретање супротно члану 78. овог закона,

р) возач ако возилом превози лица супротно члану 80. овог закона,

с) лице ако на видном мјесту нема обиљежја прописана чланом 85. овог закона,

т) возач ако се возилом у пјешачкој зони креће већом брзином од прописане (члан 87. став 2) или ако се возилом креће у зони смиреног саобраћаја тако да омета кретање пјешака, односно брзином већом од 10 км/х (члан 88. став 2), и

ћ) лице ако поступи супротно члану 91. став 3. овог закона.

(2) За прекршај из става 1. т. а), о), п), р) и т) овог члана, возачу се одређује један казнени бод.

(3) За прекршаје из става 1. овог члана којим је изазвана саобраћајна незгода, учинилац ће се казнити новчаном казном од **400 КМ до 1.200 КМ**, а возачу ће се изрећи и заштитна мјера забране управљања моторним возилом у трајању од једног до три мјесеца и одредиће се двоструки казнени бод прописан ставом 2. овог члана за учињени прекршај.

Члан 125а.

(1) Возачу моторног возила који је прекршајним налогом, односно судским рјешењем кажњен за прекршаје кажњиве у складу са чланом 124. и 125. овог закона, осим казни прописаних овим члановима, одређују се и казнени бодови.

(2) Број казних бодова је један, два или четири, зависно од тежине учињеног прекршаја.

(3) У случају стицања прекршаја за који су прописани казнени бодови, изричу се јединствени казнени бодови који одговарају збиру свих појединачно утврђених казних бодова, с тим да се не може изрећи више од четири казнена бода.

Члан 126.

(1) Новчаном казном у износу од **40 КМ** казниће се за прекршај:

а) возач ако за вријеме вожње поступи супротно члану 35. овог закона,

б) возач ако у моторном возилу нема прслук са рефлективним карактеристикама или га не носи у складу са чланом 36. овог закона,

в) возач ако поступи супротно чл. 43. и 44. овог закона,

г) возач возила ако не укључи све показиваче правца на возилу у складу са чланом 45. овог закона,

д) возач ако заустави моторно возило супротно члану 46. овог закона,

ђ) возач ако паркира возило супротно члану 48. овог закона,

е) власник возила, односно возач ако не надзире своје возило, не предузме све прописане радње прије напуштања возила, не пријави полицији неовлашћену употребу возила (члан 49. ст. 1, 3. и 4),

ж) возач возила ако превози лица која стоје у возилу, сједе на страницама каросерије или на нестабилном терету или терету које превазилази димензије товарног сандука или превози лица млађа од 16 година без пратиоца (члан 79. ст. 3. и 4) и

з) ако возач или лице које се налази у возилу поступи супротно члану 121. сав 1. и 2. овог закона.

(2) За прекршаје из става 1. овог члана којим је изазвана саобраћајна незгода, учинилац ће се казнити новчаном казном од 300 КМ до 900 КМ.

Члан 127.

Ако малољетно лице учини радњу која је овим законом утврђена као прекршај, казниће се родитељ, усвојилац, односно старатељ малољетног лица новчаном казном прописаном за учињени прекршај ако је тај прекршај учињен као посљедица пропуста дужног старања о малољетном лицу.

X ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 128.

(1) У року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, министар ће донијети:

а) Правилник о броју чланова, начину именовања предсједника, дјелокругу и начину рада Савјета за безбједност саобраћаја (члан 12. став 4),

б) Правилник о условима и начину прикупљања, евидентирања и праћења података о обиљежјима значајним за безбједност саобраћаја (члан 20. став 6),

в) Правилник о ревизији и провјери, условима и начину лиценцирања (члан 31. став 3),

г) Правилник о идентификацији и критеријумима за утврђивање приоритета отклањања опасних мјеста и начину отклањања опасних мјеста (члан 32. став 2) и

д) Правилник о начину рада и приступа станице техничког прегледа возила информационом систему (члан 118. став 2).

(2) У року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, министар надлежан за образовање ће донијети пропис из члана 86. став 5. овог закона.

(3) У року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, министар надлежан за унутрашње послове ће донијети пропис из члана 112. став 2. и члана 120. став 2. овог закона.

(4) у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, скупштине јединице локалне самоуправе ће донијети стратегију и програм из члана 16. став 4. овог закона.

Члан 128а.

Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети:

- а) Правилник о саобраћајној сигнализацији и опреми пута (члан 26. став 3.),
- б) Правилник о саставу стручног тима и процедурама свеобухватне анализе (члан 33. став 4.),
- в) правилник о начину и поступку издавања идентификационе потврде (члан 42в. Став 5.).

Члан 129.

До почетка рада Агенције послове из њене надлежности обављаће Министарство.

Члан 130.

(1) У безбједности саобраћаја на путевима Републике Српске примјењују се одредбе закона и прописа донесених на основу закона.

(2) Казнени бодови изречени у складу са овим законом евидентирају се на начин како је то прописано законом и прописима донесених на основу закона.

Члан 131.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“, осим члана 29. став 1. и члана 30. став 1. и 4. овог закона који ступају на снагу 01.07.2012. године.